

ALLAH'IN KUDRETİ VE KULUN ACZİYETİ

*Rabbü'l-alemin. Ve's-salatu ve's-selamu
ala seyyidina Muhammedin ve alihi ve sahbihi
ecma'in ve men tebi'ahu bi ihsanin ila yevmi'd-
din. Emma ba'd;*

*Fe-kâle'n-nebiyyü sallallahu aleyhi ve sel-
lem:*

a. Sabır, Rıza ve Dua

ثَلَاثٌ يُدْرِكُ بِهِنَّ الْعَبْدُ رَغَائِبَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ:
الصَّبْرُ عَلَى الْبَلَاءِ وَالرِّضَا بِالْقَضَاءِ وَالدُّعَاءُ فِي
الرَّخَاءِ

*Selâsün yüdrikü bihinne'l-abdu rağâibe'd-
dünyâ ve'l-âhira es-sabru ale'l-belâi ve'r-rıdâ
bi'l-kadâi ve'd-dü'âü fi'r-rahâi.*

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem
Efendimiz'in mübarek hadisi şeriflerinden bir
miktar okumak suretiyle taallum ve tefeyyüz
etmek istiyoruz. Kardeşimizin açmış olduğu
sayfadaki ilk hadisi şerifi okuduk. Peygamber
sallallahu aleyhi ve sellem bu hadisi şerifinde
buyuruyorlar ki: Üç şey vardır ki şimdi sayılacak
arkasından söylüyor. Bu üç şeyi sayesinde kul
hem dünyanın hem ahiretin rahmet edilecek

nimetlerine, izzetlerine, sevaplarına, güzel-liklerine, ikramlarına nail olur. Bu  Şeyden birisi, *el sabru alel bela*, belaya karşı sabretmektir.

İkincisi, *ve'r-rıda bi'l-kada*, Allah Teala Hazretleri'nin hükmüne, kazasına, kaderine razı gelmektir. *Ve'd-dua-u fir' raha*, ve geniş zamanında dua etmesidir kulun. Belaya sabır biliyoruz. Allah Teala Hazretleri insanın her gününü aynı yapmıyor. Zengin de olsa, fakir de olsa, genç de olsa, yaŐlı da olsa insanın bazı günleri iyi oluyor. Bazı günleri acılı, üzüntülü olabiliyor.

Başına bazen sevindirici hadiseler geliyor. Bazen de hayatın cilvesi diyoruz biz buna. Üzücü hadiselerle karŐılaŐabiliyor insan. İŞte bu üzücü hadiseler bizim için Allah tarafından gönderilmiŐ birer imtihan sorusudur. Dünya imtihanında biz kullarına Allah'ın göndermiŐ olduğu bir sorudur. Bakalım benim kulum bu durumda nasıl davranacak diye Allah Teala Hazretleri bizi imtihan etmek maksadıyla bazen zenginlikle imtihan eder, bazen fakirlikle.

Bazen sıhhatle imtihan eder, bazen hastalıkla. Bazen izzetle, bazen zilletle. Hatta Peygamber Efendimiz'in hayatını bile

düşünelim ki Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem insanlığın emsalini göremeyeceği bir kimse idi. Ve Allah'ın en sevgili kuluydu. Ve insan neslinin en yüksek örneğiydi. Ona rağmen onun hayatında da kendisinin üzen nice nice nice hadiseler olmuştur. Ne kadar önemli, kederli zamanları geçmiştir. Ne kadar sıkıntılara uğramıştır.

Demek ki kulun Allah'ın sevgili kulu olması, onun başına üzücü bazı şeylerin gelmesine mani teşkil etmiyor. Hatta daha aksini ifade eden, tam tersini gösteren bazı emareler var. İmanı çok kuvvetli olan kimseye bela çok geliyor. Ki işte onlara sabrettikçe derecesi artıyor. Dünyaya kıymet vermiyor, dünyanın boşluğunu anlıyor. Allah-u Teala Hazretleri'ne iltica ediyor.

Allah'ın en sevmediği kimselerle Allah hiçbir üzüntü vermiyor. Firavun'un diyorlar ki ömrü boyunca bir başı bile ağrımamış. Ve Allah-u Teala Hazretleri sevmediği bir kul böyle biraz bir sıkışırsa yalvarma, yakarma, dua etmeye başlarsa, dermiş ki verin şu istediği demiş. Ben şunun ağzının kokusunu duymak istemiyorum. Verin, dermiş meleklerle. Yani dünyalık, yani ne isterlerse onlar nail oluyorlar.

Bugün radyo evine gittik, yanlış bir iş hanına girmişiz, gökdelen, alt katında dolaştık. Ne çarşıların içinden geçtik, ne dükkanlar, ne binalar, ne güzel yerler.

İşte yani Allah'a doğru düzgün inanmamış insanların dünyadaki mallarımı yükledim. Bunlar fani olduğu için yani ne kadar kıymetli olursa olsun, saray bile olsa yani nihayet insanın 20 sene, 30 sene, 40 sene, 50 sene, 60 sene faydalanacağı şeyler olduğundan ve arkasından ebedi, sonsuz, hiç bitmeyecek olan bir azap geleceği için onların kıymeti yok. Ve Allah'ın sevgili kulları mahrumiyetler içinde yaşamışlar da öyle Allah'a inanmayan insanlar dünyalığa sahip olabilmişler. Dünyanın kıymeti olmadığı için Allah onlara veriyor.

Şimdi insanın başına gelen üzücü hadiselerle onun için Arapça'da bela denmiştir veya iptila denmiştir. Bela veya iptila, bu imtihan manasıyla ilgilidir. Müptela olmak, imtihan manası ile ilgilidir. Yani insan imanı ile imtihan edilmiş olduğu için bu kelime kullanılmış oluyor. İkincisi Allah'ın hükmüne rıza göstermesi lazım kulun. Yani ne takdir etmişse. Vefat olur, doğum olur, işlerin Ters gitmesi olur, doğru gitmesi olur, başına bir takım sıkıntıların

gelmesi olabilir, Allah'ın kazasına razı olması gerekiyor. Bunu yaparsa, belaya sabrederse, Allah'ın kazasına razı gelirse, *ve'd-duâü fî'r-rahâi* ve genişlik bolluk zamanında dua ederse, Allah'ın dünya ahirette çok büyük ikramlarına nail olur.

Eskilerden bir kimsenin bir macerasını hatırladım. Adam iyi bir kul, Allah'ın sevgili bir kulu, mübarek bir insan. Bir şehirden bir şehire giderken o şehre girdikten sonra ikinci şehre, oradakiler ondan şüphelenmişler, yakalamışlar. Sen demişler öbür şehrin casususun. Buraya geldin. Buranın halini iyice öğrendikten sonra götüreceksin oraya. İşte bizim aleyhimize çalışmak için geldin. Yakalamışlar. Hükümdar da demiş ki öldür. Yani madem casustur. Öldürün olsun bitsin yani.

Adamı cellada götürmüşler, cellanın yanına götürürken, öldürecekler idam sehpasına götürürken, adam diyor ki kendi kendine, söyle bakalım ey nefsim, işte şimdi seni ölüme götürüyorlar. Eskiden vaaz verirken, konuşurken efendim başkalarına anlatırken ve kendin işte Allah'ın hükmüne razı olmak lazım gelir der dururdun. Şimdi bak seni haksız yere bir boş itham ile iftira ile casus

yerine koydular. İşte asmaya kesmeye götürüyorlar.

Söyle bakalım bana da razı mısın? Bu yanlışlık olacak şey mi yani? Olmalı mı? Sen ki böyle namazında niyazında böyle bir insansın yani başına bu gelmeli miydi filan diye içinden bir ses. Nefisten mi geliyor şeytan mı geliyor böyle bir vesvese bir ses. Şöyle bir düşünmüş adamcağız mübarek adam demiş ki Allah'ın takdiridir. Nasıl olsa bir gün öleceğiz. Öleceksek öleceğiz. Ne yapalım demiş. Allah iman selametini versin demiş. Sağlam adımlarla başını eğmeden pervasız yürümüş şeyin yanına kadar cellatın yanına kadar. Ölüme de razı yani. Allah öyle takdir etmiş ne yapalım.

Bizim hayatımızın sonunda böyle olacakmış demek ki diye yürüyünce, o noktaya kadar gidiyor bir ses. Birisi bağıırıyor diyorlar ki öldürme cellat efendi onu diyorlar o suçsuzmuş onun bir kabahati olmadığı anlaşıldı, serbest bırak onu diyorlar celladın önünden dönüyor kurtuluyor yani. Ölecekken celladın önünden kurtuluyor o zaman diyor ki vallahi bu badireden, bu sıkıntıdan, bu beladan, bu musibetten, bu faciadan, kıl payı böyle kurtulduğuma,

halasıma değil, halas olmak, kurtulmak manasına geliyor ya, bu badireden, halasıma değil, o andaki ihlasıma hala seviniyorum diyor.

Yani adam canını kurtardığına sevinmiyor da o canının gideceği yere kadar, yarı yoldaki düşüncelerinde, yani teslim olması, Allah'ın hükmüne razı gelmesine seviniyor. İçim iyi ki itiraz etmedi diyor. Yani iyi ki orada teslim olabilmişim, razı olabilmişim, hala ona seviniyorum diyor. Kurtulduğuma değil, o andaki ihlasıma, halasıma değil, o andaki ihlasıma seviniyorum diye. Hoşuma giden bir fıkradır. Hakikaten müminlerin Allah'ın takdirine, hükmüne kazasına efendim, razı olması lazım.

Osmanlı şairlerinin meşhurlarından birisi de diyor ki efendim “Hükmü kazaya zerre kadar yok inadımız Allah'adır tevekkülümüz efendim itimadımız Allah'adır. Tevekkülümüz, itimadımız hükmü kazaya zerre kadar yok inadımız. Yok iştikayı cevri felekten nisabımız, ser levhasında hamd ile başlar kitabımız.” Yani feleğin cevri cephasından şikayet etmek bizim kitabımızda yazmıyor. Biz öyle şey yapmayız.

Yani felek her türlü esbabı cephasın toplasın gelsin, dönersen kahveyi millet yolunda

bir azimetten dediği gibi yani bizim feleğin cevrinde Şikayet Őeyimiz yok. Ah kahpe felek, bana Şunu da ettin, bunu ettin. Feleğin ne kabahati var? Felek dediğin gokyyzy. Feleğin bir Şey yaptığı yok. Yapan, eden, her Şeyi olduran,ldren Allah. Sen feleğe atayım derken, zamana svyorsun.

Allah kahretsin bilmem ne. Yani senin yaptığın sznteki ucu Şeye geliyor. Yani Allah'ın takdirinden dayanamamaya geliyor. *Dehre svmeyin* diyor Peygamber Efendimiz. Dehir yani zaman. Zamana svmeyin. Dehre zamana svmeyin. Çünkü sizin muradınız, kızığınız hadiseleri Allah takdir ediyor. Allah'a karşı gelmiş oluyorsunuz. Ser levhasında hamd ile başlar kitabımız diyor.

Yani bizim Kur'an'ımız nasıl baŐlıyor? İlk sayfası ne? Açtığımız zaman yaldızlı, gzel, iki sayfayla karŐılaŐıyoruz ilk sayfası. Hamd ile baŐlıyor.

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdlillahi Rabbi'l-alemin.

Yok iştikayı, cevri felekten nisabımız. Ser levhasında hamd ile başlar kitabımız diyor. İŞte bu duygu da olmuş bizim byklerimiz.

Tahammüllü olmuşlar. Sıkıntıları aldırma-
mışlar. Çalışkan olmuşlar. Ve başarılı olmuşlar.

Şimdi MacArthur'ın bir yazısını okudum,
gelirken bir yerde gözüme ilişti. Her adam,
nüfus yani, her bir nüfus biraz daha iş imkanı
demek yapıyor. Her kişi demek, bir kişilik daha
iş kapasitesinin fazla olması demek, diyor. Yani
bu demektir ki Amerika nüfusunu arttırma poli-
tikasını benimsemiş. Yani çocuklar çok olacak.

Dokuz tane çocuğu oluyor adamın. Sırayla
böyle. Do, re, mi, fa, sol, la, si, do. Böyle bir
sürü kız, bir sürü oğlan bir resim çektiirdiği za-
man şeyin içine sığmıyor. Bir Amerikan ai-
lesinin resmini gördüğün zaman üç tanesi
kucakta, iki tanesi beşikte, bir tanesi arabada,
bir tanesi babasının omuzuna tırmanmış, iki ta-
nesi yanda duruyor, bir tanesi fazla büyük fi-
lan. E niye? Nüfus politikaları öyle.

Her şahıs yeni bir güç demektir, yeni bir iş
imkanı demektir. Dünyaya böyle hakim oluruz
diye nüfuslarını arttırma bakıyorlar şeyler.
Bizim de eskiler çalışmışlar, çabalamışlar.
Şimdi Japonların mesela Manhattan'da New
York'un iş muhitinde bürolarını anlatıyorlar.
Saat 6 oldu mu Amerikalılar kapatır iş yerlerini.

İş hanlarındaki şeyler Japon büroları 10'a kadar ışığı yanık durur. Saat 10'a kadar ışıkları yanar. Yani Amerikalılara ilave olarak dört saat daha fazla çalışmak suretiyle Amerika'yı yeniyor adam. Harpte Amerika'ya yenilmiş. Ama ekonomik savaşta Amerika'ya galip geliyor. İngiltere'ye renkli televizyon satıyor kendi ülkesinde. Bağırta bağırta satıyor. Almanya'ya pes edilmiş.

Daha başka ülkelere pes edilmiş. Efendim Orta Doğu piyasasını tutmuş. Avusturya piyasasını tutmuş. Bugün Avustralya'da en fazla satan otomobil Toyota. Yani birinci. Demek ki bizler de bu çalışmaları örnek olarak da yapabiliriz. Yani bunlardan ibret almalıyız, çalışmalıyız. Dedelerimiz çalışmışlar. Bize de düşen bizim çağımızda yüz ağartıcı işler yapmak. Onlar yüz ağartıcı işler yapmışlar. Büyük bir sermaye. Biz boyuna onlardan efendim bahsedip bahsedip sevincimizi ızhar ediyoruz. Haritalarını duvarlara asmışız.

Osmanlı İmparatorluğu'nun haritası, Afrika'nın yarısı onların, Avrupa'nın yarısı onların, Ön Asya tamamen onların, İran'a dayanmış, Hazar Denizi'nin kıyılarına gitmiş efendim filan. Ah ah diye bakıyoruz. Onlar yapmışlar

vazifelerini. Sıra bizde. Bizde evlat mı yetiştireceğiz? Fazla mı çalışacağız? Mesai mi yapacağız? Efendim müesseselerimizi mi kuracağız? Ne yapacaksak yapacağız.

Bize düşen başarıyı bizzat biz sağlayacağız ki bizden sonraki evlatlarımız bizimle övünsünler. Babalarımız ne kahraman, ne çalışkan, ne gayretli insanlarmış. Ne olağanüstü şahsiyetlermiş. Bizim annelerimiz ne mübarek insanlarmış. İstiklal Harbi'nde omuzunda mermi taşıyan kadını şey yapmışız ya. Efendim unutmuyoruz ya, Erzurum'un Nene hatununu, dillere destan hepimiz ziyaret ediyoruz ya, kadınımla erkeğimizle bize düşen şeyi yapma zamanındayız.

Devir bizim devrimiz. Sorumluluk bizim üzerimizde. O bakımdan Allah bize belalara, husumetlere sabır versin. Bütün kazasına, kaderine razı olmayı nasip eylesin. Şikayet etmeden, Allah'ın hükmüne karşı gelmeden, kitabımızın hamd ile başladığını bilerek, metin olarak okyanusun dalgalarını transatlantikin, burnunun yara yara gittiği gibi bizim de bu dalgaları yara yara bizim maksudumuza ulaşmamız gerekiyor. Bir de genişlik ve bolluk zamanında, genişlik ve bolluk zamanında dua

önemli. Şu anda harp yok elhamdülillah. Şu anda efendim kıtlık yok elhamdülillah. Gıda eksikliğimiz yok. Elhamdülillah. Sıhhatimiz yerinde.

Elhamdülillah. Yaşımız müsait. Elhamdülillah. Elimiz ayağımız tutuyor. Elhamdülillah. Çok şükür. Evet. Tamam yani. Şu zamanda Allah'a insan ibadet etmeli. Dua etmeli ki Allahu Teala Hazretleri başı dara geldiği zaman sıkıştığı zaman o kulunu sevsin ve onun duasını kabul eylesin. Ama biz şu anda ihtiyacımızı görmediğimiz için, ihtiyaç durumumuz olmadığı için Allah'ın adını anmazsak Orhan Veli'nin şiirinde yarı mizah yollu efendim anlattığı gibi Süleyman Efendi diye birisine bir şiir yazmış, efendim “Anmazdı ama Allah'ın adını ayakkabısı ayağına vurmayınca” dediği gibi yani ayakkabısı ayağını sıkıştığı zaman ancak o zaman efendim Allah diyormuş yani Allah'a inandığından veya sevdiğinden değil de ancak onun için diyormuş.

Öyle olursak iyi olmaz durumumuz. Bize bu nimetleri verenin Allah-u Teala Hazretleri'nin sunu ve her nimete şükür gerektiğini bilmeliyiz.

Şehzade-i Şirazi diye bir İranlı büyük meşhur şair var. Gülistan diye bir eser yazmış. Türkçe'ye de çevrilmiştir. Çok zarif bir adam. Çok nüktedan bir insan. Çok olgun bir kişi, dünyaca tanınmış bir şahsiyet. Diyor ki, bir insan şöyle bir nefesi içine çekti mi, bir de geriye veriyor. İçeri çektiği zaman ömrü uzuyor. Bir nefes daha yaşamış oluyor insan. Dışarı verdiği zaman içi ferahlıyor. Vermese, aldığı nefesi içeride kalsa patlar. Nefes almasa patlar. Hem nefes almasa patlar, ağzını burnunu kapatsalar veyahut da hemen nefesi aldıktan sonra geri vermese patlar. Demek ki bir nefeste iki tane nimet var diyor. Bir hayatın uzuyor. Bir de için ferahlıyor. Her nimete de şükür lazım diyor. O bakımdan Allah'a şükür etmemiz lazım.

Sizin bu Avustralya'da iyi maşallah durumunuz. Yalnız bugün bir kardeşimizi ziyaret ettik hastanede. Hepinize ihtar etme ihtiyacını duydum. Birisinin ayağını tırnağa batıyormuş içine hastaneye gitmiş. Tırnağının batmamasını sağlayacak bir operasyon yapmışlar. Kan akmasın diye o tarafa bir lastik bağlıyorlarmış. Beri tarafa. O beri taraftaki lastiği çıkarmadan parmağını sarmışlar. İki gün kan gitmemiş

parmağına. Çocuğun parmağı kangren olmaya dönmüş.

Şimdi yani bu yapılır mı? Böyle rezalet olur mu? Yani oradan şeyi sararken lastik çıkarmadan sarılır mı? Sonra bir başka arkadaşımız bir ameliyat olmuş belinde. Ameliyattan sonra felç olmuş. Ameliyattaki yanlışlıktan sonra. Onu ziyarete gittik zaten. Ameliyatın yanlışlığından dolayı adan felç olmuş. Bir başka arkadaşımız bakıyoruz efendim bir başka kazaya uğramış.

Bu doktorların içinde muhterem kardeşlerim, kötü niyetliler olabiliyor. Kazım İsmail Gürkan diye bir büyük mason vardı Türkiye’de, tıp profesörü. Irak henüz devrim yapmadığı zamanda Irak saltanatından kralın bir akrabası geliyor, böbreklerinden ameliyat olmaya. Ortaköy Şifa yurduna yatırıyorlar adamı, zengin, kral hanedanından Irak henüz krallıkken. Adamı açıyorlar. Kazım İsmail adamın böbreğine bir neşter vuruyor, alıyor.

Yani koyun böbreği mi alıyorsun? Koyun böbreği mi alıyorsun? Karşındaki bir insan. Hocam diyorlar. Bırak ya diyor, Arabı diyor. Yani hıncından, araba hıncından adam ameliyat ettiği hastanın sağlam uzvu olan böbreğine

bir bıçak vuruyor, alıyor. Yani bunu Türkiye’de anlattılar bana şeye düşmanlığından. Burada da ekseriyat doktorlar Ermeni olabilir, Yahudi olabilir.

Yahudiliğinden, Ermeniliğinden böyle kasıtlı işler yapabilirler. Onun için doktorunuzun iyi insan olmasına dikkat edin. Bu gibi şeylerin yapılmaması için ne yapmak gerekiyorsa tedbir alın. Bana bak doktor, bir şey olursa kendini yok bil mi diyeceksiniz ne diyeceksiniz, ne yapacaksanız. Kendinizi dikkat edin, kime teslim ettiğinize itina eyleyin diye de bunu ihtar etmek hatırıma geldi benim yani. O arkadaşların hep tıbbi yanlışlıklara kurban gitmişler. Öyle saçma şey mi olur? Birisinin üzerinde hemşireler tamponu unutmuş. Tampon unutulur mu? Ameliyatta senin işin ne? Mesleğin o. Yani şey, arabayı kullanan şoför fren yapmayı unutuyor. Öyle saçma şey mi olur? Yani şoförün mesleği, yeri geldiği zaman fren yapmak, yeri geldiği zaman vitesi değiştirmek, yeri geldiği zaman direksiyonu çevirmek.

b. İmanı Kuvvetlendiren Üç Temel Hakikat

İkinci hadisi şerife geçiyorum muhterem kardeşlerim. Geniş zamanınızda Allah'a duayı da unutmayın.

ثَلَاثَةٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ يَسْتَكْمِلُ إِيْمَانَهُ رَجُلٌ لَا يَخَافُ
فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَا ئِمْ وَلَا يُرَآئِي بِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِهِ وَإِذَا
عُرِضَ عَلَيْهِ أَمْرَانِ أَحَدُهُمَا لِلدُّنْيَا وَالْآخَرُ لِلْآخِرَةِ
اخْتَارَ أَمْرَ الْآخِرَةِ عَلَى الدُّنْيَا

Selâsetün men künnne fîhi yestekmilü îmânehu. Racülün lâ yehâfu fillâhi levmete lâimin, ve lâ yürâî bi-şey'in min amelihî. Ve izâ urida aleyhi emrânî, ehadühümâ li'd-dünyâ ve'l-âharu li'l-âhirati, ihtâra emra'l-âhirati ale'd-dünyâ.

Bu ikinci hadis-i şerifte üç şeyden bahsediyor Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuş ki:

Üç şey vardır ki, kimde bu üç şey bulunursa, o kimsenin imanını kemale erdirmiş demektir. İmanın kale gibi sağlam olduğunun alametidir bu üç şey. Bir insanda bulunuyor ise. Şimdi bizde bulunmadığını kendimiz kontrol

edelim. Kendimizi kontrol edelim. Bakalım bizde bu var mı?

Bir. *Raculün la yehafu fi'llahi levmete laimin.* Bir adam Allah yolunda kınayanın kınamasından korkmuyor. Yani ibadet yapacaksa ibadet yapıyor, namaz kılacaksa namaz kılıyor. Bize bugün ikindi namazının vakti şeyde nasip oldu. Efendim o efendim, Sidney'in girişinde bir park var yüksek. Neresi orası?

Gel, gel. Orada deniz fenerinin alt yanında, orada çayırırlıklarda, taşların bir yerinde. Efendim, ikindi namazını kıldık. Bir arkadaşımız çıktı, yüksek yere ezan okudu. Duysun dağlar, taşlar, ağaçlar, yerler, gökler, Allah'ın Ekber olduğunu duysun burada. Ondan sonra saf bağladık, namazı kıldık elhamdülillah. Ama bazı kimselere mesela biliyoruz, duyuyoruz, görüyoruz, ayıp gibi geliyor İslam'ı yaşamak, İslami hareketleri yapmak utanç vesilesi oluyor, kendisi için utanıyor, yapamıyor. Öyle olmayacak. Müslüman, Allah yolunda yapması gereken işleri yaparken veya yapmaması gereken işleri yapmazken, kınayanın kınamasına aldırmayacak. Önüne kadeh koyuyorlar, iç diyorlar. İçmem.

Veya böyle bir sokakta zaten bulunmam. E canım iç, ayıp olur. Ayıp, ister ayıp olsun, ister ayıp olmasın. Tabak konuluyor önüne, tabağa sıyırmıyor. Çay konuluyor önüne, yarısını içiyor, yarısını içmiyor. Öbür yarısını da iç, mübarek. İçmiyor, ayıp olurmuş. Kibarlığa aykırıymış. Çayın yarısı duruyor. Tabağın yarısı duruyor. Tabağın içindeki yenmediği zaman şeytana kalıyor.

Bizim Türkiye'de Sanayi Bakanlığı'ndan bir grup Almanya'ya gelmişler, oradan Finlandiya'ya geçmişler. Grubun tercümanı olarak da Almanya'dan bizim bir mühendis kardeşimiz katılmış kafiye. O da Finlandiya'ya gitmiş. Hocam diyor, başıma bir hadise geldi, diyor. Çok diyor beni etkiledi. Lokantaya girdik diyor. Lüks lokanta diyor. Herkes bir şeyler istedi, diyor. Ben de bir şey istedim, diyor. Yemek olarak diyor. Getirdiler, tabağı önüme koydular. Sonradan şey aklıma geldi, diyor. Yani bu et helal mi değil mi? Yani gelen et uygun değil diye yemeyeceğim demiş. Koymuş kenara. Lokantada hizmet eden kız geldi diyor. Beyefendi niçin yemiyorsunuz dedi, diyor.

Yemeğimizde bir kusur mu var? Lokantamızda ait bir eksiklik mi var? Bir kusur mu

var? Niye bu yemeği yemiyorsunuz? Teşekkür ederim, yemeyeceğim demiş. Keyif benim değil mi? Yani biz öyle deriz. Parasını verdim, sanane. Yemezsem yemezsem yemem deriz. Kabadayı eda için veya şey yaparız. Demiş istemiyorum, diyor. Ama demiş beyefendi çok ayıp olur demiş. Dikkat edin. Yani garson kız diyor ki beyefendi yemezseniz çok ayıp olur, demiş.

Yani Finlandiya'da tabakta yemeğe bırakmak ayıp haline getirilmiş. Güzel. Bizde de bardağın yarısını içmemek moda. Çayın yarısı dökülecek. Hepsini sıyırmamak moda. Karikatürü de yazmışlar. Adam tabağı sıyırmış, tabağı sıyırmak sünnet. Tabağı sıyırmış, karikatür de şimdi yazıyor. Akbaba da falan eskiden böyle mizah mecmuaları vardı. Garson gelmiş, kurutma kağıdı da getireyim mi beyefendi demiş. Yani gülünsün diye. Gülünsün diye fıkra yazmış. Neyi yapmış? Tabağı sıyırmış. Hiçbir şeyin milli serveti heba etmemiş. Hiçbir şeyi ziyan etmemiş. Ne yağı, ne gıdası, ne şusu, ne busu. Çünkü bizim memleketimiz bolluk bir memleket değildi.

Bir memleket değildi. Bazı insan yiyecek bulamıyor. Bazı kimse açlık çekiyordu. İyi gıda

alamadığı için insanlar hasta oluyordu. Şimdi yavaş yavaş memleketimiz biraz böyle bollaşmaya başladı, yollar yapıldı, ekonomi gelişti filan da.

Eskiden bizim hoca arkadaşlarımızdan böyle kitap yazmış meşhur yazarlardan birisi diyor ki, bir Ramazan bayramında diyor benim rahmetli anam nereden bulmuşsa bir toz şeker çuvalı ele geçirmiş diyor. Herhalde o da dışarıdan geliyordu o zaman şeker fabrikası da yoktu. Toz şeker fabrikasının çuvalından buna diz altında yarım bir don yapmış. Kesip, çuval tam olmaz tabi, biraz böyle yukarlık şöyle bir üst donu yapmış, giyecek bir şey yapmış. Sokağa çıkmış tabi o haliyle.

Artık diyor o bayramda diyor fiyakamdan diyor kimse benim yanıma yanaşamadı diyor. Yani arkadaşlarımin arasında diyor gezerken hindi gibi diyor kabardım böyle diyor. Ayağımdaki pantolonun eee lükslüğünden yani lüksü neresi? Şeker çuvalından. Yani ama diyor o zaman yoktu, diyor.

O zaman yani bir karış bez vesikayla öyle kolay kolay şey yapılmıyor. Köylerde şey vardı. Evlerimizde tezgah vardı. Kadınlar böyle yünleri eğirirlerdi. Kendileri dokunurlardı, bir

şeyler yapmaya çalışırlardı. Bir şeyin kıymeti vardı. Harp yıllarında çayhaneye gittiğin zaman, kahvehaneye gittiğin zaman şekerli çay mesela yüz para ise, şekersiz çay yirmi paraydı mesela veya kırk paraydı, o zaman kırk para bir kuruştı. Yani bir paranın, yirmi paranın, on paranın kullanıldığı zamanı ben biliyorum. On para, dört tane on para kırk para eder, kırk para bir kuruş ediyor.

Efendim, iki tane kırk, kırk kırk daha seksen, bir de yarım, yüz, iki buçuk kuruş. İki buçuk kuruş, ortası deliği çıktı sonradan o ortası delik paraları biz hep ipe dizedik. Ortası delik paraya çıktı diye. Tırtıllı bir kuruşlardan vardı. Yani her şey kıymetliydi. Her şey kıymetliydi, kıttı. Çayhaneye giden kimse cebine üzüm koyarmış. Kuru üzüm koyarmış. Çay istermiş. Çaycı soruyor, şekerli mi, şekersiz mi? Şekersiz getir, yanımda üzüm var.

Yani kazanmak için, 20 para, 40 para neyse birazcık bir para kazanmış olmak için çayı üzümü ağzına atacak, öyle içecek. Böyle bir şey. Onun için bizim de Finlandiya gibi mesela örfümüzde var. Sıyırmak var. Bizim mesela hocamızdan önceki hocaefendi çok çay içermiş. Babam diyor ki 30-40 tane çay içerdi,

diyor. Akşam da diyor ben sayardım diyor. Ama diyor çayın bardağını böyle bardağın kenarına kaşığı böyle değdirir de ucunu diyor. İçindeki ıslaklık yani kaşığın ucuna birikir ya. Biriktiğinde böyle kenara değdirdin mi, akar aşağıya.

Onu da akıttırdı yani kaşığı içinden böyle çıkartıp koysa, ıslaklığı kaşıktaki kalacak. Onu da böyle kenara değdirdim, bardağın içine alırdı diyor. 30-40 bardak içiyor. Bir damlanın kıymeti yok ama. Dermiş ki bereketin nerede olduğu belli olmaz. Hangi damlada olduğu belli olmaz. Onun için onu ziyan etmezdik. Biz öyleydik. Yani bizim zamanımızda böyle herhangi bir şeyi ziyan etmemeye dikkat ederdik.

Finlandiya'da da aynıymış bak. Demek ki harp geçirdikleri için kendi ülkelerinde ziraat yapılmadığı için beyefendi ayıp olur diyebilmiş yani bizim bizim siyasi heyete diyebilmiş bunu. Beyefendi yemeniz lazım bu tabağı yemerseniz ayıp olur diyebilmiş. Bizde de ters moda. Bunun yarısını mutlaka tabakta bırakacaksınız. Yersen ayıp olur. Yani müslüman kınayanın kınamasından korkmayacak dedi ya Peygamber Efendimiz, bizim mantığımız nasıl olmalı?

Benim yaptığım şey İslami bakımdan doğru mu değil mi diye düşünmeliyiz?

Doğru.

Doğruysa onu yapmaktan çekinmemeliyiz, korkmamalıyız. Kınayanın kınamasına aldırmamalıyız. Veyahut bir günahlı bir şey yapmamamız lazım. Ben bunu yapmam diyebilmeliyiz. Ve birisi ayıplasa bile aldırmamalıyız onu. Kıza diyorsun ki, manto giysene kızım bak senin baban hacı adam hacı. Manto giysene. Arkadaşlarımdan arasında utanıyorum diyor. Arkadaşlarımdan arasında utanıyorum diyor. Manto giymemekten utanmıyor da Allah'a asigmekten. Manto giymekten arkadaşlarından utanıyor. Müslüman öyle olmayacak. Kınayanın kınamasına aldırmayacak müslüman. Baba yiğit olacak yani biraz. Erkeğin de hanımın da müslümanın babayiğit olması lazım. Bir, böyle yapmışsa imanı kuvvetli demektir.

İkincisi, *vela yürai bi şey'in min amelihi*. İşlediği bir ibadetten, yaptığı bir amelden dolayı mürailik, riyakarlık yapmayacak. Gösteriş için yapmayacak yani. İbadeti, taati Allah için yapacak, gösteriş için yapmayacak. İnsanlara göstermeye lüzum yok. İnsanlara şey yapmaya lüzum yok. Şöhretlendirmeye, ilan

etmeye lüzum yok. Yapacağı hayrı sessizce yapacak, kimse bilmeyecek. Eskiden adam hayır yapacak, gündüz yapsa kimin hayır yaptığı belli olur diye saklarmış. Geceliyin önden çıkana getirip, hayrı verip, yüzü görünmüyor, kim olduğunu bilmiyor. Yani benim yaptığım hayrı belli olmasın diye belli etmezmiş, saklarmış yani. Riyakarlık olmasın diye.

Namazımızı riyakarlık yapmadan kılacağız, orucumuzu riyakarlık yapmadan tutacağız. Sadakamızı riyakarlık yapmadan vereceğiz. Her işimizi riyakarlık yapmadan yapacağız. Hatta bazıları diyorlar ki hacca gittiysen hacıyım diye söyleme. Allah bilsin yani senin hacılığını şey yapmaya ne lüzum var? Efendim böyle ilan etmeye ne lüzum var? İşte hacı kardeş, ben de hacıyım, bana bu işi tenzilatlı ver. Alışveriş yapıyorsun. Olmaz. Sen hacılığını ne ortaya koyuyorsun alışverişe yani biraz tenzilat yaptırmak için?

Amelinde riyakarlık yapmamak imanın kuvvetinin alametidir. İnşallah hepimiz bu hususa da dikkat edelim. Yani kınayanın kınamasından korkmayalım. Doğru bildiğimiz işi rahatlıkla yapalım, serbestlikle yapalım, hür

olarak yapalım. Burada şeyi anlattılar bana. İngilizlerin eğitim sisteminde çocuklarını hiç sıkmadıklarını anlattılar. Gayet rahat yetiştirdiklerini. Hocasının filan karşısında çocuk gayet laubali oluyormuş. Sıkmamayı esas alıyorlarmış. Neden? Hür olsun, ezilmesin, hayatta ondan sonra başarılı olsun diye. Biz ne yapıyoruz? Bizde de oturdun çat, kalktın pat efendim daima tazyik ve şey oluyor. Devamlı bir baskı oluyor çocuklara. Efendim o da uygun olmuyor.

Kınayanın kınamasından korkmayacağız. Hür serbest yetiştireceğiz. Kendimize göre serbest olacağız. Çocuklarımızı öyle yetiştireceğiz. Yaptığımız işleri Allah rızası için yapacağız. Gösteriş için yapmayacağız. Mümkünse ibadetleri gizli yapmaya çalışacağız. Saklı yapmaya çalışacağız. Onun için gece yapılan ibadetin sevabı çok oluyor. Yani kimse görmediği bir zamanda kalkıyorsun yapıyorsun. Sevabı çok oluyor. Tenhada olduğu için. Kimse görmediği için. Siz de yaptığınız hayırları, ibadetleri belli etmeyin. İsmiñ lüzumu yok.

Bir köylü kadını bana çok güzel bir ders vermişti. Hatırlıyorum. Bizim camimizde

Ankara'da bir mali sıkıntı vardı. Bir apartmanın alt katında, bodrum katında bu kadarcık bir odayı cami yapmıştık. Orada namaz kılıyorduk. Müstakil bir camimiz olsun mahallemizde diye. Çalışırken dediler ki bir köylü teyze var. Arazileri satıldığı için çok zengin dedi. Gidip ondan isterseniz o hayır da yapıyor sağa sola filan dediler. Bizim caminin idare heyeti de başkan filan hepimiz kalktık. Kadının köyüne gittik. Selam verdik girdik. Ankara'nın meşhur vaizlerinden bazı kimseler de var yanımızda. Ağır toplanla gittik yani. Şeye iyi netice almak için. Ondan sonra vaiz efendi sözü aldı eline, diline anlattı.

Hacı hanım dedi işte sevap yapmak şöyle iyidir, cami yapmak böyle üstündür. Efendim insan şu kadar sevap kazanır vesaire filan. Bunları anlattı, anlattı. Hem de dedi siz dedi bizim bu camimize şimdi dedi hayır yaparsanız biz dedi size dedi caminin ismini sizin isminiz olarak veririz, dedi. İsterseniz bir levhaya dedi yazarız filan dedi. Kadıncağız böyle köylü ama arif yani. Dedi aman evladım, aman evladım dedi. Benim dedi isimle filan isim yok dedi. Yardımı yapacağım dedi hiç isimim bilinmesin daha iyi dedi. Yani köylü kadın ama insan hiç

tahmin etmiyor. Gayet olgun. Vâiz efendiye ders verdi yani. Benim dedi şöhretle, isimle ne işim var hoca efendi dedi. İstemem dedi. İsmi bilinmesin. Allah bilsin kafi dedi. Köylülere hakir görürler. Bu müasebetle biraz böyle rahatlık olsun diye bir de fıkra anlatayım.

Adamın birisi bir kadayıfçı dükkanına girmiş, kadayıf imal eden dükkana. Orada oturuyorken zengin böyle göbekli, böyle altın zincirli saati falan olan, eski zamanda böyle altın köstekli, yelekli falan ağa yani. Oturmuş oraya zengin. Köylünün birisi gelmiş demiş ki bir kilo kadayıf versene. Bana bak demiş, sen kadayıfı nasıl yapacaksın anlat bakalım, demiş. Doğru güzel anlatırsan, yani öyle benim beğeneceğim tarzda anlatırsan, sana demiş, parasını ben vereceğim demiş, üstüne de mükafat vereceğim. Anlat bakalım şunu demiş, nasıl yapacaksın.

Köylü farkına varmış yani adamın şeyini, yani siz kadayıf yapmaktan ne anlarsınız, filan gibi bir manaya geliyor adamın müdahalesi. Demiş ki, bakmış zengin bey, efendi. Ağam demiş, şimdi ben bu kadayıfı alırım demiş. Bizim halis böyle yayık tereyağını çıkartırız demiş. Kaşık kaşık kaşığın ucuyla alırız tepsiye

demiş. Bunu böyle kaşık kaşık koyarız demiş altına. Ondan sonra üstüne bir kat bu tel kadayıfı döşeriz demiş. Ondan sonra kaşığın ucuyla yine o halis tereyağından mis gibi ondan biraz daha arasına koyarız demiş. Ondan sonra getiririz en güzel cevizlerden demiş. Dövüp demiş arasına şöyle bir tabaka daha onu koyarız demiş. Bol bol demiş. Ondan sonra demiş üstüne bir tabaka daha kadayıf yayarız demiş. Üstüne tekrar kaşıkla halis tereyağını koyarız demiş.

Fırına süreriz demiş. Eee diye dinliyor şimdi ötekisi. Arada kontrol ederiz demiş. Üstü kiremit gibi kızarınca demiş çıkartırız dışarıya. Döndürgeçin üstüne koyarız. Ondan sonra öbür tarafını şey yaparız. Altı üstü tam böyle gayet güzel kızarır ve mis gibi demiş tereyağı kokar. Eee demiş. Bu tekrar dinliyor. Ondan sonra demiş o esnada gideriz demiş bizim kovana demiş. Kovanın demiş ön tarafını açarız demiş. Oradan böyle bir tekerlek balı peteğiyle beraber hop bu tarafa çevirip çıkartırız demiş tepsiye demiş. Ondan sonra ötekisi fırından çıkmış olan o mis gibi tereyağı kokan demiş şeyin üzerine kadayıfın üzerine bu petekli balı bir çevirip koyarız demiş.

O sıcaklıktan demiş onun petekleri de erir demiş. O bal da demiş şöyle aşağı doğru bir süzülür demiş. O mis gibi tereyağı ile demiş. Aman demiş, tamam. Sen demiş bu işi kazandın. Al sana şu kadar kadayıf parası, bu kadar da mükafat. Bir de tereyağının parası, bir de şunun parası. Bir de bir para vermiş.

Bir şey daha anlatayım köylü dayıya müdafaa etmek için. Şehirlinin birisi yolda gidiyormuş. Köylünün birisi de karşıdan geliyormuş. Ben sigara içilmesine muhalifim ama köylü sigarayı içmek için demiş ki bey ateşin var mı demiş şehirlie. Şehirli de muzip, el fenerini çıkarmış. O zaman el fenerini köylü bilmiyor. El fenerini çıkartmış, böyle açmış ışığını. Buyur yak demiş. Şöyle de sigarayı ağzına almış, el fenerinin başına geçmiş. Uğraş babam uğraş, uğraş babam uğraş. On dakika, yirmi dakika yani sigarayı yakacağım diye sabırla uğraşmış. Yanmıyor bey demiş, bundan yakamadım filan demiş ama 15-20 dakika uğraşmış ayrılır. Görenlerden birisi demişler ki şehirlie, ya demişler niye böyle yaptın? Demişler işlettim artık cahili işlettim demiş. Öbür tarafta da köylüye soruyor birisi diyor ki niye ya ondan böyle sigaranın yanmayacağını

bilmiyor muydun? Biliyordum ama, adam beni işletmeye kalktığı için, ben de onun pili bitsin diye 15.. Pili bitsin de cezayı çeksin. Bitsin de cezayı çeksin diye. Adam bir de cahil diyorlar.

Üçüncüsü, *ve iza urida aleyhi emrani ehaduhuma li'd-dünya ve'l-eharu li'l-ahirati ihtera emra'l-ahirati ale'd-dünya*. Kişiye, iki tane iş karşısına gelirse, birisi dünyevi bir iş, ötekisi de ahirete yararlı bir iş, ya onu yapacak, ya onu yapacak. Bunu yaparsa dünyevi bakımdan kâr var, bunu yaparsa sevap var. Birisi sevaplı, birisi kârlı. Birisi dünyevi kârlı, ötekisi ahiretli sevaplı. Ahiret işini tercih edersen bu önüne çıkan iki işten sevaplı olanını tercih edebilirse o insan imanın kuvvetli. Demek ki imanın kuvvetinin bu hadis-i şerifte bize verilen ölçü şekli nedir? Eğer kişi Allah yolunda yapması gerekeni yaparken, yapmaması gerekeni yapmazken kınayanın kınamasına aldırmiyorsa onun imanı kale gibi bir.

Eğer yaptığı ibadetleri, taahhütleri başkalarına gösteriş için yapmıyor ise, sırf Allah rızası için yapıyorsa, icabında hayrını saklamasını biliyorsa, söylememesini biliyorsa, gösteriş için yapmamayı başarabiliyorsa, onun imanı kale gibi iki. Üçüncüsü, karşısına bir

dünya işi, bir ahiret işi, birisi sevaplı, ötekisi kârlı iki iş çıktığı zaman sevaplı olanı tercih ediyorsa, işte o adamın imanı kale gibi. Bu hususta da bir hikaye anlatayım.

Eski zamanda adamcağızın birisinin cuma günü sabah olmuş, başına bir telaş yığılmış. Bir, o gün cuma günü değirmende unu öğütme sırası gelmiş. Eskiden unlar değirmende öğütülürdü. Ve buğdayı adam hayvanına yüklerdi. 2-3 günlük yola değirmene giderdi. Değirmende sıraya girilirdi. Un öğütüldükten sonra çuvalalara doldurup getirilirdi. Herkes kendi ununu böyle şey yapardı. Yoksa başka türlü un yapmak kolay değil yani. Değirmenlerde olurdu. Şimdi değirmende sırası gelmiş. Evde de un bitmiş. Çocuklar da açlıktan ağlaşmaya başlamışlar.

Hanım da sıkıştırıyor. Git şu şeyi buğdayları öğüt de bir an evvel getir. Ben de hamuru karayım. Efendim fırında ekmeği pişireyim. Çocuklar mızıldamaya ağlaşmaya başladılar, diyormuş, sabahleyin cuma sabahı. Bahçesinin sebze ektiği bahçesinin sulama sırası kanaldan su alma sırası gelmiş o gün. Eğer o günü almazsa günü geçti mi başka günü alması mümkün değil. Gün gün veriliyor. Ve

bahçesi de 15-20 gündür güneşin altında epeyce bir susuzlaşmış. Yani o gün mutlaka sulaması lazım. Bir daha kaçırırsa 15 gün daha beklemeye takati yok bahçenin. Diktiği sebzeler mahvolacak. İki. Koruda bir hayvan varmış köstekli. Onu alıp getirmesi lazım.

Getirmezse efendim orada kalırsa hayvan parçalanabilir veyahut bir zarara uğrayabilir-miş, üç. Bir de o gün cuma. Cuma namazı kılmak da farz. Şimdi bu düşünmüş bahçeyi sulamaya gitse değirmendeki sıra yanacak. Değirmene gitse bahçedeki sebzeler mahvolacak. Hayvanı almaya gitse öteki işler yatacak. Hayvanı almasa kurtlar parçalayacak. Evde çocuklar aç. Allah Allah. Hangisini yapsın? Hangisi daha önemli? Hepsi birbirinden önemli şeyler kendisi için. demiş ki, cuma namazına gideyim de dur bakalım demiş. Kalkmış cuma namazına gusül abdestini almış, güzel kokularını sürünmüş.

Cuma namazına gitmiş, namazı kılmış, gelirken korka korka geliyor eve. Hanım şimdi bana söylenecek falan diye. Çocuklar da ağlaşacaklar, ayaklarıma sarılacaklar diye. Kapıdan içeri girmiş, bakmış bir taze ekmek kokusu var evde. Bakmış çocuklar hiç

ağlaşmıyorlar. Her birisi bir kenarda yatmış veya kendi halinde bir işle meşgul. Demiş hanım ne oldu? Evde böyle bir günkü baveyler yok, gürültü patırtı yok, gayet iyi durum. Demiş ki komşu sen camiye gittiğin sırada değirmenden geldi. Çuvalları indirirken, çuvalları indirirken, baktım ki çuvallardan birisi bizim çuval, yamasından, şeklinden, deseninden tanıdım.

Gittim, komşu bu çuval sizin çuval mı? Hay Allah, yanlışlık olmuş, sizin çuvalı almışız falan diye, yanlışlıkla bizim çuvalı aldığı için çuvalı bize getirdi, verdi demiş. Ben de ondan ekmeği yaptım demiş. Biraz daha oturmuş, kapı çalınmış. Başka bir komşusu gelmiş demiş ki ya senin bugün bahçede sulama sırandı. Niye gelip bahçede sulamadın demiş. İşte fırsat olmadı ne yapayım çok işlerim vardı yetişemedim. Hadi demiş senin gelmediğini görünce sıran kaçmasın diye demiş. Parkların önlerine açıverdim demiş. Bütün bahçede güzelce suladım demiş. Müsterih ol demiş sırtını okşamış. Biraz daha geçmiş.

Evin önünde bir kişneme. Bakmış ki at kösteğini koparmış. Bağını koparmış, çitten atlamış, korudan gelmiş. Şimdi kendisi bir camiye

gitti, cuma namazı kılmaya. Allah öteki işleri böyle şey yaptı, yoluna koydu ve ona nasip etti diye. Bu ona bir ibret olmuş. Ondan sonraki hayatında daima karşısında böyle çetrefil, çatal ihtimaller, alternatifler çıktığı zaman daima Allah rızası yolunda nasıl hareket etmesi gerekiyorsa öyle hareket etmeye karar vermiş ve öyle yapmış. İbrahim Aleyhisselam'ın sıfatıdır bu. İbrahim Aleyhisselam'a soruyorlar, niye seni Allah kendisine dost edindi? Halilullah sıfatını sana verdi. Samimi dost demek, Halilullah. Halil, samimi sırdaş dost demek. Sen Allah'ın samimi sırdaş dostu sıfatını nasıl aldın deyince diyor ki, benim önüme iki yol çıkınca ben daima Allah rızası için olan yolu tercih ederim, onun için. Bir şey de sabah akşam ne zaman yemek yese misafirsiz yemek yemezmiş.

Yani İbrahim *aleyhisselam*'ın bir şeyi de cömertliği de var. Sabah akşam ne zaman yemek yese sofrasına ille birisini alıp bulurmuş, muhterem kardeşlerim. Şimdi burada bu hadis-i şerifte böylece imanın kuvvetli olması için ne yapmamız gerektiğini biz de öğrenmiş olduk. Bir, kınayanın kınamasından korkmayacağız, dinimizin emirlerini yapacağız. İki,

amellerimizi gösteriş için yapmayacağız. Allah rızası için yapacağız. Riyakarlık yapmayacağız.

Mümkünse güzel amellerimizi saklayacağız. Yani hani eskiler ibadetle gizli, kabahatle gizli demişler bundan dolayı. Yani ibadetini gösterirsen sevabı kaçır diye göstermemişler. Namaz kıldığını belli etmemişler. Adama buyur sofraya dersin, teşekkür ederim mazeretim var, der. Oruç tuttuğunu söylemez. Veyahut sessizce gider fakirin cebine parayı koyuverir, belli etmez. Kimisi de herkesin içinde rezil edercesine bağıra çağıra filan vermeye kalkar tabi. O da iyi olmuyor. Demek ki gösterişle yapmayacağız, riyakarlıkla yapmayacağız.

Yaptığımız işi Allah rızası için yapacağız. Mümkünse kimsenin görmeyeceği gizli tarzda yapalım ki ibadetlerimizin sevabı çok olsun. Gizli yapılan ibadetin sevabı 70'den 700'e ve daha fazlaya kadar artar. Aşikare yapılan ibadetin sevabı misli misli bir tek olarak verilir. Birkaç defa da söylenirse o zaman sevaptan günahı da döner. Ben geceleyin kalktım da teheccüd namazı kıldım da tam o sırada horoz öttü de kapı çalındı da ne söylüyorsun kıldığın namazı. Bir daha söylerse bir daha söylerse

riyakarlığa da yazılır. Onun için hayırlarınızı Allah rızası için yapın ve şöhretlendirmemeye gayret edin. Üçüncüsü de, efendim bu hadis-i şerifte neydi? Önüne iki tane yol çıktığı zaman, daima sevaplı olanı tercih etmek. Kârlı olanı, dünyevi olanı değil de, uhrevi olanı, sevaplı olanı tercih edecek.

c. Bilgi ve Hikmetle Olgunlaşmak

Gerçi hava çok sıcak ve siz de terlediniz, ben de terledim. Ama hadis-i şerifler üç tane olsun diye, bir tanesini daha okuyalım. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri, onun da karşı sayfanın ortasından seçeyim.

جَالِسُوا الْكِبَرَاءَ وَسَائِلُوا الْعُلَمَاءَ وَخَالِطُوا
الْحُكَمَاءَ

Câlisül küberâe ve sâilü'l ülemâe ve hâlitul hükemâ buyurmuş. Bu üçüncü hadis-i şerifin manası şu. *Câlisül küberâe*. Büyüklerle otur. Büyük insanların meclislerine gidin, onlarla oturun. Büyük insandan maksad tabii yaşlılar. Çünkü yaşlılar tecrübelidir, bilgilidir, hayat görgüleri vardır. İnsan onların yanında oturdukça onların tecrübelerinden istifade eder

diye Peygamber Efendimiz büyüklerle oturmayı, meclis kurmayı, onların meclislerine devam etmeyi tavsiye etmiş. *Ve sailü'l-ülemâe*. Ve alimlere meselelerinizi sorun, utanmayın, öğrenin, bilgisiz kalmayın, bilginizi ilerletin, alimlerle ilginiz devam etsin. *Ve hâ-litu'l-hükemâ*. Ve hikmet sahibi, bilgi, görgü, anlayış, sezgi, kibarlık, zarafet sahibi insanlarla ülfet eyleyin, düşüp kalkın, onlarla ahmaklık, arkadaşlık edin, buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki yaşlılara özel bir kıymet vereceğiz ve mümkünse kendimizden yaşça büyük o tecrübeli kimselerle onların toplantılarına giderek onların tecrübelerinden yararlanmak, onlarla oturmak suretiyle şey yapacağız. Köylerde umumiyetle gençlerin kahveleri ayrı olur, yaşlıların kahveleri ayrı olur. Gençler tabii kendi alemlerinde ayrı işleri yaparlar. Fakat gençlerin kahvesine giderseniz bakarsınız tecrübeli tecrübeli güzel konuşmalar olur. Hakikaten tatlı olur. Ben severim şahsen.

Alimlere soru sormak da güzeldir. Alimlerle tanışmalı, bilinçmeli, gitmeli, konuşmalı insan. Bizim ahabamız, yakınımız olan

kimseler hep böyle anlatırlar Ömer Nasuhi Hoca'ya gittim, şu meseleyi sordum, böyle cevap verdi falan diye, tatlı tatlı da hatıra oluyor yani. Allah o büyüklerimize rahmet eylesin. Ve bir de hikmet sahibi insanlarla ittilâf edin, onlarla ahbablık kurun, dost olun deniliyor.

O hikmet sahibi olmak da tabii yani düşünce sahibi, düşünür, mütefekkir, efendim yaptığı işi düşünce taşına yapan olgun kimseler demek. Öyle kimselerle arkadaşlık etmemiz gerekiyor. Allah bu hadis-i şerifler ve diğer hadis-i şeriflerdeki güzel nasihatlere uygun olarak yaşamayı dinimizi derinden derine, duya duya hissede hissede içimize sindire sindire tatbik etmeyi ve gerçekten de Peygamber Efendimiz'in bize öğrettiği bu güzel edepleri benimsemek suretiyle edepli, arif, kamil, zarif, olgun sevimli, sempatik, düşünceli, hakim, hikmet sahibi, alim, fazil kimseler olmamızı cümlemize nasip ve müyesser eylesin. Evlatlarımızı da böyle olgun, kamil, hoş müslümanlar eylesin. Bize dünyanın ve ahiretin bildiğimiz, bilmediğimiz her türlü hayırlarını nasip eyleyip dünyanın ve ahiretin bildiğimiz

ve bilmediğimiz her türlü şerlerinden cümlemizi mahfuz eylesin.

Bi-hürmeti esrârı sâratı'l-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

20.03.1993

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ